

אלא, הא קמשמע לן, דפרוז בן יומו — נקרא פרוז⁷³.

אשבחן פרוז. מוקף בן יומו דחשיב מוקף — מנא לן?

ומהדרין: סברא הוא. מדפרוז בן יומו — קרוי פרוז, מוקף בן יומו נמי קרוי מוקף.

אמר רבא: מנא אמינא לה להא, דפרוז או מוקף בן יומו — קורא עמהן?

דכתיב: "על כן היהודים הפרוים היושבים בערי הפרוזות". מכדי כתיב כבר: "היהודים הפרוים", למה לי למיכתב תו: "היושבים בערי הפרוזות"?

קנ"ב], דס"ל להרי"ף, דהאי דבן עיר שהלך לכרך — נתחייב לקרות בט"ו, היינו דווקא אם אכן נתעכב לט"ו. ואף שחשב להיות בכרך רק בי"ד, ולחזור בט"ו. אבל אם לא חשב להיות בכרך אף בי"ד, הוי כבן עיר, אף אם נתעכב לבסוף בכרך עד ט"ו.

והרמב"ן במלחמות כתב שהרי"ף נוקט דתליא במחשבתו, אם חשב להתעכב במקום שהלך לשם. ולכן, בן כרך שחשב לחזור בליל י"ד, ונתעכב בעיר בבוקר י"ד, פטור מקריאה בי"ד. וכן בן עיר שהיה בכרך בליל ט"ו, וחשב להשאר שם בבוקר, ונמלך וחזר לעירו, נתחייב כבן כרך, וקורא בעירו בט"ו.

והראב"ד סובר כדעת הרא"ש, אלא שמוסיף, שכדי להתחייב בט"ו — צריך להיות בכרך בליל ט"ו, אבל אלא"ה — פטור גם מקריאת ט"ו. ובחזו"א [קנ"ב סק"א, ד"ה ודעת] כתב בדעת הראב"ד, דתליא בדעתו. שדווקא אם הי' דעתו להתעכב בכרך עד שיאור יום ט"ו — מתחייב עמהן.

וכתב הרא"ש, דתלוי במה שהיה בדעתו בעת שיצא מביתו. וכתב החזו"א דלאו דווקא הוא, אלא דהזמן הקובע הוא תחילת ליל י"ד. וכן איתא בריטב"א.

73. בשו"ת חתם סופר [או"ח סי' קצ"ד] הביא שהקשו, הא אמרינן בפרק חלק [סנהדרין קי"ב ע"א] גבי עיר הנידחת, ד"יושבי העיר" — היינו שישבו בה ל' יום. ומסקינן התם דבי"ב חודש

אמנם איתא בט"ז בסק"ו, דצריך להתעכב בכרך ולקורא עמהן, ולא לקורא בעיר בט"ו. והריטב"א כתב, דאם בן עיר מתעכב בכרך עד י"ד בבוקר, כייפינן ליה להתעכב שם ולקרות עמהן בט"ו.

ולפ"ז, בן עיר שיצא בליל י"ד לכרך, וישהה שם בי"ד כשיאור היום, חייב לקרות בט"ו — אף אם חזר לעיר. וקשה ע"ז מהירושלמי, דאיתא התם דבן כרך שעקר דירתו לעיר בליל ט"ו — נפטור לגמרי! וכך הקשה הקרבן נתנאל [אות ש], וכתב דהבבלי חולק על הירושלמי. עיי"ש. וידוע לתרץ, דבן עיר שחל עליו דין מוקף בן יומו, לא נפקע ממנו דין מוקף בשובו לעירו, דתליא דינו במקום שהותו בי"ד, ולא כמקום מגוריו. משא"כ בן כרך שעקר דירתו לעיר בליל ט"ו, נפקע חיובו שחל עליו מחמת מגוריו, ועתה כבר אינו נחשב בן כרך [וע"ע בט"ז סי' תרפ"ח סק"ו, ובמ"א בתחילת סי' תרפ"ז, ובמ"ב סק"ג].

והפמ"ג במשבצ"ז מסתפק, מה יהיה הדין בבן עיר שהלך למקום שקורין בו בבי' הימים מספק. וכתב דבי"ד ודאי חייב מספק, ולענין ט"ו, כשדעתו לחזור בט"ו משיאיר היום, לדעת רש"י חייב לקורא גם בט"ו, כדין מוקף ב"י. אבל להרא"ש — פטור מקריאת ט"ו.

והרי"ף כתב: "אמר רבא, לא שנו אלא שעתידי לחזור בליל י"ד, ונתעכב ולא חזר וכו'". והביאו הרא"ש. עיי"ש.

ודעת בעה"מ [כפי שביאר החזו"א ריש סי'